

Rapport inzake jaarstukken 2023

concern **voor werk**
betrokken ondernemen

Na ruim 17 jaar nam algemeen directeur Onno Vermooten afscheid om van zijn welverdiende pensioen te gaan genieten. Met ingang van 1 maart 2023 is het stokje overgedragen aan Sander Post. Sander werkt al lang bij ons bedrijf en Concern voor Werk is bij hem in goede handen.

JAARSTUKKEN 2023

<u>Inhoudsopgave:</u>	<u>biz.</u>
Voorwoord	1
Bericht van de Raad van Commissarissen	2
Bericht van de ondernemingsraad	5
<u>Bestuursverslag</u>	
Bericht van de directie	6
Algemeen	8
Toekomstparagraaf	9
Productiebedrijf	10
Personeel	13
Kwaliteit, Arbo en Milieu	16
Risicoparagraaf	17
Samenvatting en conclusie notitie weerstandsvermogen	18
<u>Jaarrekening</u>	
Geconsolideerde balans per 31 december 2023	19
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	20
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	21
Grondslagen voor waardering en bepaling van het resultaat	22
Toelichting op de geconsolideerde balans	26
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	30
Enkelvoudige balans per 31 december 2023	32
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	33
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2023	34
Overige toelichtingen	36
<u>Overige gegevens</u>	37
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	38

Voorwoord

Concern voor Werk heeft wederom een goed jaar achter de rug.

De onrust in de wereld en de daarmee gepaard gaande stijging van de energieprijzen en prijzen van grond- en hulpstoffen maken de realisatie van een goed resultaat van de bedrijfsvoering van Concern voor Werk een grote opgave. Hoewel ervan uitgegaan kan worden dat de stijgende lijn van positieve resultaten geconsolideerd zal kunnen worden, blijft deze onderneming opereren in de commerciële markt. Hoewel de doorontwikkeling naar een sociale onderneming voldoende vertrouwen geeft zal de stijging van de loonkosten en van de kostprijs invloed hebben op het resultaat in de nabije toekomst. Nog los daarvan neemt ook de onzekerheid binnen de doelgroep waarvoor passende werkgelegenheid wordt gevonden toe. Juist deze doelgroep lijkt onevenredig hard getroffen te worden door de steeds maar oplopende inflatie

Toch zijn we er wederom in geslaagd een mooi resultaat te behalen

Het resultaat is uitgekomen op € 542.000 positief. Ook dit jaar zijn er diverse eenmalige positieve en negatieve incidenten geweest die in het jaarverslag verder zullen worden toegelicht..

In de publieke opinie en het beleid van rijksoverheid is een belangrijke trendbreuk merkbaar. De infrastructuur van sociale ondernemingen wordt steeds belangrijker in het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben extra hulp en begeleiding nodig om een betaalde baan te vinden die goed bij hen past. Voor hen is werk meer dan economische zelfstandigheid. Het biedt kansen tot ontwikkeling, geeft structuur en draagt bij aan gezondheid en geluk. De coronacrisis heeft het belang van betaald werk voor hen nog extra benadrukt. Werkgevers zien mogelijkheden om meer mensen met een ondersteuningsbehoefte werk te bieden in een regulier bedrijf. Alleen lopen ze in de praktijk tegen belemmeringen aan, zoals (financiële) risico's en de behoefte aan extra begeleiding en ondersteuning op de werkvloer. Door werkgevers te ondersteunen, regels te versimpelen en risico's weg te nemen, kunnen zij openstaande vacatures invullen, bijdragen aan het herstel van de economie en de rol van inclusief werkgever vervullen.

Voor wie de reguliere arbeidsmarkt vooralsnog een brug te ver is, zijn werkplekken in een beschermde omgeving nodig. Sociaal ontwikkelbedrijven bieden deze beschermde omgeving. Een beschermde werksituatie faciliteert en stimuleert om talenten en vaardigheden verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld via praktijkleren. Zo zorgen sociaal ontwikkelbedrijven samen met sectorwerkgevers ervoor dat een deel van deze mensen de stap kan zetten naar de reguliere arbeidsmarkt. Gaat het werken bij een reguliere werkgever niet goed? Dan moeten werknemers en werkgevers kunnen terugvallen op het sociaal ontwikkelbedrijf, die daarmee dus een opstap- en terugvalfunctie vervult.

Onverlet genoemde onzekerheden weten wij ons gesteund door een groep enthousiaste medewerkers en zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet.

Sander Post
algemeen directeur

Bericht van de Raad van Commissarissen

Bijgaand treft u de jaarrekening 2023 aan met het verslag van de directie. Deze zijn door de directie opgemaakt en door ons goedgekeurd. De jaarrekening is door ons ter controle voorgelegd aan Eshuis Accountants en Adviseurs. De controleverklaring is in dit verslag opgenomen.

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid (strategie, financieel beleid en realisatie van de sociaal maatschappelijke doelstellingen) van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen.

In het afgelopen jaar is de directie gewijzigd en is Sander Post na een zorgvuldig en extern begeleid selectieproces per 1 maart benoemd in de functie van algemeen directeur als de opvolger van Onno Vermooten. Op 10 maart hebben we in aanwezigheid van o.a. externe relaties stilgestaan bij wat Onno Vermooten allemaal betekend heeft voor zowel Concern voor Werk als Werkbedrijf Lelystad.

Naast de wijziging in de directie is ook de samenstelling van de RvC gewijzigd. We hebben afscheid genomen van Bart-Jan Binnerts (voorzitter RvC) en Wim Zwaan (lid RvC). Beiden hebben sinds 2007 lange tijd een belangrijke rol gespeeld in de RvC. Wij danken hen daarvoor.

Per 1 september is Ronald Wilcke gestart als nieuwe voorzitter en in december hebben we, na gesprekken met verschillende kandidaten, Cees Okkerse benoemd als lid en hij is per 1 januari 2024 gestart.

Relatie met de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep

De samenwerking met de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep (GR), de enig aandeelhouder, is ook in 2023 goed geweest. In de vergaderingen van de GR komen vooral de hoofdpunten van het te voeren beleid aan de orde. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt verantwoording afgelegd. De voorzitter van de RvC heeft de vergaderingen van het bestuur van de GR in 2023 zoals gebruikelijk bijgewoond.

Onderwerpen van gesprek tijdens de vergaderingen van de RvC

De RvC heeft in het verslagjaar vijf keer met de directie vergaderd. Daarnaast hebben we met een externe begeleider op 27 maart een uitvoerige zelfevaluatie vormgegeven. Dit heeft geleid tot een opzet voor een meer thematische planning van het overleg met de directie. Daarnaast hebben we samen met de RvC van Werkbedrijf Lelystad een voorstel opgesteld voor een wijziging van de governancestructuur. Dit was mede ingegeven doordat de directie de verantwoordelijkheid heeft voor beide organisaties die nauw verweven zijn met elkaar. Het voorstel is uiteindelijk niet overgenomen door de wethouder van Lelystad.

Uiteraard waren onze bedrijfsvoering en ons resultaat belangrijke onderwerpen van gesprek. Ook werden de door de directie opgestelde kwartaalrapportages, financiële maandcijfers, jaarrapport 2022 begroting 2024 personele zaken en overige zaken besproken.

Met de ondernemingsraad (OR) hebben we als RvC één keer gezamenlijk gesproken. De OR ervaren we als betrokken en constructief. De OR heeft ook geparticipeerd in de selectie van de nieuwe directeur en de nieuwe leden voor de RvC.

De RvC kent twee commissies, te weten een auditcommissie en een remuneratiecommissie.

De auditcommissie heeft voor elke vergadering van de RvC overleg gevoerd met de manager Middelen en de van toepassing zijnde financiële stukken beoordeeld en geanalyseerd. Hiervan is op de daaropvolgende RvC-vergadering schriftelijk verslag gedaan.

De remuneratiecommissie adviseert de RvC onder andere over de arbeidsvoorwaarden (waaronder de beloning) van de bestuurder alsmede over het beleid en de uitgangspunten waarop de

arbeidsvoorwaarden voor de bestuurder zijn gebaseerd. Daarnaast vindt de jaarlijkse beoordeling van de directie plaats aan de hand van de vooraf opgestelde managementdoelstellingen beschreven in een managementovereenkomst.

Alle leden van de RvC zijn onafhankelijk van Concern voor Werk. Er bestaan geen overlappings met andere bestuursfuncties.

Concern voor Werk onderkent het belang van good governance en wil deze beginselen toepassen in de eigen vennootschap en daarmee in de relatie met de GR en via deze met de deelnemende gemeenten. Good governance en daarmee de ontstane structuur dient maximaal bij te dragen aan het bereiken van de gewenste resultaten bij de vennootschap en haar deelnemingen. We bouwen daarmee verder op de in 2022 vastgestelde werkwijze met bijbehorende reglementen.

De RvC heeft haar jaarlijkse gesprek met de accountant gevoerd.

Samenstelling RvC

RvC bestond uit de volgende personen:

1. De heer B.J. Binnerts tot 1 september 2023, voorzitter en lid van de remuneratiecommissie;
2. De heer W. Zwaan tot 1 september 2023, secretaris, lid op voordracht van de ondernemingsraad en lid van de remuneratiecommissie;
3. De heer A. Brouwer; lid en lid van de auditcommissie;
4. Mevrouw M. de Leeuw; lid, plaatsvervangend voorzitter en lid van de auditcommissie;
5. Mevrouw P. Heegsma; lid en met ingang van 1 september 2023 lid van de remuneratiecommissie;
6. De heer R.C.A. Wilcke; met ingang van 1 september 2023, voorzitter en lid van de remuneratiecommissie;
7. Vacature, per 1 januari 2024 is de heer C.W.J. Okkerse benoemd als lid op voordracht van de ondernemingsraad.

Nevenfuncties leden RvC

Naam	Benoemd van - tot	(Neven)functies
Dhr. R.C.A. Wilcke	01-09-2023 01-09-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Eigenaar WILCKE-TAC (Toezicht Advies Coaching) • Voorzitter RvT van ROC-TOP te Amsterdam • Voorzitter RvT van het Samenwerkingsverband-VO 2505 te Apeldoorn e.o. • Voorzitter bestuur van Hospice Almere • Vertrouwenspersoon van de landelijke organisatie JINC
Dhr. C.W.J. Okkerse	01-01-2024 01-01-2028	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Stad en Natuur Almere ▪ Voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank Almere ▪ Voorzitter(president) Lionsclub Heusden ▪ Voorzitter Stichting Lelystad Airport moet door! ▪ Dga Adstra B.V. ▪ Juridisch adviseur, verbonden aan Okkerse & Schop Advocaten
Dhr. A. Brouwer	31-05-2019 31-05-2027	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Directeur GBU B.V. ▪ Adviseur Brave Holding B.V. ▪ Bestuurder A. Brouwer Beheer B.V. ▪ Voorzitter redactiecommissie Het Urkerland ▪ Adviseur Calamiteitenteam Urk
Mw. M. de Leeuw	01-01-2014 01-01-2026	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eigenaar MDL project- en programmamanagement ▪ Mede-eigenaar subsidie4U ▪ Fotograaf bij BellaVie PhotoArt
Mw. P. Heegsma	01-09-2020 01-09-2024	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eigenaar Hoffmans & Heegsma, partners in ontwikkeling ▪ Directeur-bestuurder Samenwerkingsverband primair passend onderwijs Doetinchem ▪ Lid Raad van toezicht Vario Groep Emmeloord

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

De bezoldiging van de algemeen directeur en andere directieleden overschrijdt niet hetgeen benoemd is in de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (norm WNT 2023 voor brutoloonkosten is maximaal € 223.000).

Voor ieder individu uit de verschillende doelgroepen heeft Concern voor Werk ook in 2023 naar onze overtuiging weer het verschil gemaakt.

De RvC heeft buitengewoon veel waardering voor alle medewerkers en het directieteam voor hun grote betrokkenheid, inspanningen en flexibiliteit in het goed afgesloten jaar 2023.

Lelystad, 27 maart 2024

Namens de Raad van Commissarissen,

R.C.A. Wilcke, voorzitter

Bericht van de ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) is in 2023 vijftien keer bijeengekomen (vijf eigen overlegvergaderingen, vijf informele overleggen tussen het dagelijks bestuur en de directie en vijf overlegvergaderingen met de directie). Naast deze overleggen hebben er tevens vergaderingen plaatsgevonden van de diverse commissies (Arbo-, Financiële-, PR- en P-Commissie t.b.v. het MTO). Leden van de OR zijn aanwezig geweest bij jubilea en afscheid/pensioen van werknemers en tijdens de groot werkoverleggen.

MTO

In 2019 is een start gemaakt met de voorbereiding van het MTO (medewerkerstevredenheids-onderzoek). Hier is de OR vanaf het begin actief bij betrokken geweest. In 2023 heeft de OR meegewerkt aan het MTO bij de Groen/Technische Dienst Lelystad en Emmeloord/Urk.

Cursus/training OR

Op 6 juli en 7 september heeft de tweedaagse training plaatsgevonden. Zo blijven we op de hoogte van de modernisering van ondernemingsraden en werken we aan de voortgaande professionalisering.

Wisselingen binnen de ondernemingsraad

Debbie Betgen heeft haar functie als 2^e secretaris neergelegd, waarna Minie Meijer is gekozen als opvolger van Debbie.

Sander Post nieuwe directeur

Sander Post heeft de functie als directeur overgenomen na het vertrek van Onno Vermooten. We ervaren de samenwerking met Sander Post als zeer positief en prettig.

Werktijdenregeling

De werktijdenregeling is een onderwerp dat instemmingsplichtig is. Deze is door de OR goedgekeurd.

Gesprek met Raad van Commissarissen Concern voor Werk

We zijn betrokken geweest bij de gesprekken voor het aantrekken van een nieuw lid van de Raad van Commissarissen. Dit lid heeft zitting namens de OR in de RvC.

Tiemen de Boer

Voorzitter ondernemingsraad Concern voor Werk

Bericht van de directie

Hoewel het op het eerste gezicht vreemd kan klinken, hebben internationale en geopolitieke ontwikkelingen grote invloed op een regionaal werkende maatschappelijke organisatie als Concern voor Werk. In 2023 hebben hoge energieprijzen als gevolg van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne aanmerkelijke impact gehad op de financiële huishouding van Concern voor Werk. Ook de wereldwijde geldverruimingsmaatregelen, die door de diverse centrale banken zijn genomen ten tijde van de coronacrisis, vonden in 2023 hun uitwerking in een voor Nederlandse begrippen extreem hoge inflatie.

Ook deze hoge inflatie heeft een groot aanpassingsvermogen gevraagd. Met de blik gericht op de omgeving en met een nuchtere zakelijke houding heeft Concern voor Werk deze uitdagingen het hoofd weten te bieden.

Op landelijk niveau is er in 2023 het langverwachte rapport Berenschot gepubliceerd.

In dit rapport komt duidelijk naar voren dat een steeds groter wordende groep mensen aan de kant komt te staan en de stap naar het vinden van een betaalde baan niet kan maken.

Het rapport Berenschot adviseert om juist sociaal ontwikkelbedrijven, zoals Concern voor Werk, nadrukkelijk een positie te geven om deze mensen die aan de kant komen te staan te faciliteren in het vinden en behouden van een betaalde werkplek. Tevens wordt er een aantal bedrijfsmodellen voorgesteld die als voorbeeld kunnen dienen.

De SER (Sociaal Economische Raad) heeft zes functionaliteiten benoemd die binnen de ondersteuningsinfrastructuur aanwezig moeten zijn om mensen aan werk te helpen en te houden:

1. Het bieden van detachingsfaciliteiten naar reguliere werkgevers.
  2. Het bieden van een voorziening voor beschermt werk.
  3. Het bieden van goede matching en begeleiding: het in kaart brengen van vraag en aanbod met de daarbij behorende competenties, alsmede inzet jobcoaches en banenmakelaars.
  4. Inspelen op en samenwerken met lokale en regionale werkgeversnetwerken.
  5. Ontwikkelen van werknemersvaardigheden: startklaar maken van mensen.
  6. Werkgevers adviseren en helpen bij aanpassing van werkprocessen op maat.
- Op basis van het onderzoek heeft Berenschot hier nog twee functionaliteiten aan toegevoegd:
7. Het vinden, herkennen en diagnosticeren van kandidaten.
  8. Dienstverlening aan mensen zonder indicatie beschermt, die (nog) niet bij reguliere werkgevers aan de slag kunnen.

De visie en inrichting van Concern voor Werk, waarbij Concern voor Werk zich profileert als een maatschappelijke onderneming waarbij iedereen die voor Concern voor Werk werkt wordt uitgenodigd om maximaal bij te dragen, is een toekomstbestendig bedrijfsmodel.

Het is ook daarom dat de aandeelhouders van Concern voor Werk de opdracht hebben gegeven om uitgaande van laatstgenoemde visie te onderzoeken wat de adviezen uit het rapport Berenschot voor Concern voor Werk kunnen betekenen.

Inmiddels heeft de regering bij monde van demissionair staatssecretaris Schouten een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin een inhoudelijke reactie wordt gegeven op het rapport Berenschot. Duidelijk wordt dat er meer financiering komt om de bovengenoemde acht functionaliteiten te versterken.

De infrastructuur van Concern voor Werk blijft bij uitstek de omgeving waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam werkgelegenheid kan worden geboden of waarbinnen de opstap naar werk gevonden wordt. En werk is belangrijk, werk biedt immers meer dan economische zelfstandigheid, het biedt kansen tot ontwikkeling, geeft structuur en draagt bij aan gezondheid en geluk.

Op lokaal niveau blijft Concern voor Werk investeren in het verder versterken van de goede relatie met alle stakeholders. En met 'alle' wordt ook werkelijk 'alle' bedoeld.

Evenzo was de samenwerking met de Raad van Commissarissen en het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep, onze aandeelhouder, constructief. Ook met de directies van de deelnemende gemeente is goed samengewerkt en de ambtelijke ondersteuning heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het succesvolle jaar.

Binnen de organisatie is in 2023 hard gewerkt aan de drie strategische doelstellingen, te weten:

- Verhoog de toegevoegde waarde, voor mens, klant en organisatie;
- Ontwikkel het personeel;
- Versterk de verbetercultuur.

De blik vooruit

Ook het jaar 2024 zal vele nieuwe uitdagingen kennen. Schaarste op de arbeidsmarkt is een voor de hand liggende maar steeds urgenter wordende uitdaging.

De wendbaarheid van de organisatie zal laten zien dat we deze uitdagingen aankunnen. Toch blijft de afhankelijkheid van de Haagse regelgeving groot wat de voorspelbaarheid niet ten goede komt.

Met de duidelijke visie en met een ambitieus en professioneel, nieuw samengesteld, managementteam aan het roer stapt Concern voor Werk met veel vertrouwen het nieuwe jaar van 2024 in.

Sander Post
algemeen directeur

Algemeen

De jaarrekening 2023 is de drieëntwintigste jaarrekening van de organisatie Concern voor Werk NV. De vennootschap is per 1 januari 2001 ontstaan. Concern voor Werk is een deelneming van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) IJsselmeergroep. De GR heeft een tweeledige verhouding met de NV. Enerzijds is de GR opdrachtgever van de NV voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (inclusief Nieuw Beschut) anderzijds is de GR enig aandeelhouder van de NV.

De (financiële) verhouding tussen de GR en de NV

Uitgangspunt voor de (financiële) verhouding tussen de GR en de NV is de opgestelde notitie "Financiële aspecten herstructurering IJsselmeergroep/fusie IMPULZ" (juli 2000). Deze notitie geeft daarmee tevens een aantal uitgangspunten voor de jaarrekening 2023. Het geplaatst en gestort aandelenkapitaal bedraagt € 2.250.000. De GR heeft dit bedrag gestort door inbreng van vaste activa (met uitzondering van onroerende goederen; deze worden namelijk door de NV van de GR gehuurd) en vlottende activa onder aftrek van kortlopende schulden.

Het Wsw-personeel heeft een dienstverband met de GR. Alle loonkosten van de Wsw-werknemers komen voor rekening van de NV. Daar staat tegenover, dat de Wsw-subsidie ter beschikking wordt gesteld aan de NV. De NV dient het verschil tussen de loon- en overige kosten en deze subsidies op te brengen uit de Netto Toegevoegde Waarde die door de bedrijfsmatige activiteiten van de NV wordt geleverd. Het ambtelijk personeel dat nog in dienst is bij de GR wordt beschouwd als personeel dat voor een bepaald percentage voor gemene rekening komt van de NV. Met de GR en de daarin deelnemende gemeenten is afgesproken dat de NV een vergoeding ontvangt voor de plaatsing van Wsw-werknemers. Het bestuur van de GR heeft besloten dat deze vergoeding in 2023 € 1.546 per Wsw-werknemer op jaarbasis zal bedragen.

In de begroting 2023 van de NV is voor de vaststelling van de Wsw-subsidie uitgegaan van de fictieve taakstelling van 425 AJA terwijl de feitelijke realisatie 415 AJA bedroeg (over 2022 440 AJA). De plaatsingsbijdrage van de GR is gebaseerd op de realisatie van Wsw-dienstbetrekkingen, te weten 402 FTE (in 2022 425 FTE). Deze krimp ontwikkelt zich licht boven het landelijk gemiddelde.

Boekjaar en resultaat 2023

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. Het resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening over 2023 bedraagt € 542.000 positief (2022 € 1.386.000 positief).

Concern voor Werk NV is oprichter en enig aandeelhouder van Lavora BV. Deze BV is in het leven geroepen om eventuele marktactiviteiten in onder te brengen die niet moeten worden vermengd met de activiteiten van de NV in het publieke domein. De, in 2008 gestarte 100% deelneming in CasKon BV, heeft over het afgelopen boekjaar een resultaat nihil behaald. Binnen deze vennootschap is de vastgoedexploitatie ondergebracht van het kassencomplex gelegen aan de Verlengde Revisieweg 2 te Emmeloord. De exploitatiekosten daarentegen worden volledig verantwoord binnen Concern voor Werk NV. Dit geldt ook voor Schoonmaakservice Flevoland BV, die zich bezighoudt met schoonmaakactiviteiten.

Met ingang van 1 juli 2021 is de vennootschap Reaflex BV opgericht voor medewerkers vallend onder de cao Aan de Slag.

Personeel

Concern voor Werk NV had, per 31 december 2023, 103 medewerkers in dienst. In de deelnemingen Reaflex BV, Lavora BV en Schoonmaakservice Flevoland BV hadden respectievelijk 135, 19 en 91 medewerkers ultimo 2023 een dienstverband.

Investeringsen

In 2023 zijn er, naast de reguliere vervangingsinvesteringen, geen grote investeringen gedaan.

Financiële instrumenten

Voor de toelichting van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de specifieke postgewijze toelichting. Er zijn geen financiële derivaten en dus ook geen hiermee verbonden risico's.

Kredietrisico's

Kredietrisico's worden gereduceerd door met name zaken te doen met derden met een hoge kredietwaardigheid, waarbij vastgestelde limieten van kracht zijn.

Toekomstparagraaf

Ontwikkeling doelgroepen en financiering

Concern voor Werk is van oorsprong een bedrijf dat mensen begeleidt vanuit de sociale werkvoorziening. Na de start van de Participatiewet in 2015 is de Wet Sociale Werkvoorziening gestopt. Vanaf die datum wordt er vanuit andere doelgroepen geredeneerd. Voor Concern voor Werk is een belangrijke doelgroep die van Beschut Werk en Banenafpraak. Duidelijk is dat de match tussen de kwaliteiten van deze medewerkers en het werkaanbod op een aantal plekken binnen de organisatie om heroverweging vraagt. Voorts is er een issue met betrekking tot de financiering van medewerkers binnen de doelgroep Beschut Werk en Banenafpraak. Daar waarbij medewerkers vanuit de Wsw en grotendeels het salaris gefinancierd werd vanuit de Wsw-subsidie. De gerealiseerde toegevoegde waarde die voortkwam vanuit de activiteiten die we voor klanten verrichtten, werd gebruikt om de infrastructuur en overhead te financieren. De financiering van de nieuwe doelgroepen is niet toereikend om de salariskosten te dekken. Daarnaast is de gerealiseerde toegevoegde waarde lager dan we gewend waren vanuit de Wsw. Ook dit gegeven vraagt om nog strakkere bedrijfsvoering. Tot genoegen wordt dit vanuit het ministerie inmiddels onderkend gelet op de kamerbrief van demissionair minister Schouten. Naar onze overtuiging is de zienswijze van Schouten een stap in de goede richting om de noodzakelijke infrastructuur die Concern voor Werk biedt aan de mensen die een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt te continueren. Met betrekking tot de doelgroepen valt als laatste op te merken dat er momenteel nog gewerkt wordt met een taakstelling. Hoewel de gemeenten inmiddels Concern voor Werk opdracht hebben gegeven om boven taakstelling mensen vanuit Beschut Werk een plek te bieden, is er inmiddels toch een wachtlijst ontstaan van mensen die op een werkplek geplaatst moeten worden. Vanuit het ministerie zijn er inmiddels geluiden om de taakstellingssystematiek los te laten en over te gaan tot financiering op basis van realisatie.

Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt raakt ons vanuit verschillende dimensies. In de eerste plaats wordt het steeds moeilijker om professionals aan ons bedrijf te binden die een rol spelen in de uitvoering van onze opdracht. Dit geldt zowel kwalitatief als kwantitatief. Voor ons betekent dit dat we de ontwikkeling en begeleiding van nieuwe professionals steeds meer zelf moeten uitvoeren. Een neveneffect is, vanuit eenvoudige economische principe van schaarste, dat zowel nieuw als zittend personeel hogere salariseisen heeft.

In de tweede plaats raakt de schaarste op de arbeidsmarkt het plaatsingsproces en het detachingsproces van onze doelgroep bij reguliere werkgevers. Op het eerste gezicht lijkt krapte op de arbeidsmarkt een enorme kans om mensen vanuit de doelgroep te plaatsen binnen het reguliere bedrijfsleven. Wanneer we hier dieper naar kijken ontstaat er een tegengesteld proces. Door de krapte aan personeel die ook bij reguliere bedrijven zichtbaar is, wordt de werkdruk zo hoog dat er in de waan van de dag simpelweg geen ruimte gevonden wordt om mensen vanuit de doelgroep zodanig te begeleiden dat de plaatsing duurzaam is. Voor ons bedrijf betekent dit dat onze professionals deze begeleidingsopdracht steeds meer zelf moeten uitvoeren op locatie van de reguliere werkgever.

Regionalisering van arbeidsmarktbeleid

Vóór 2015 werd arbeidsmarktbeleid voornamelijk vanuit de landelijke overheid geregisseerd. Bij invoering van de Participatiewet werd deze opdracht bij gemeenten neergelegd. Inmiddels zien we dat de landelijke overheid het verlangen heeft om arbeidsmarktbeleid vanuit de verschillende regio's aan te laten sturen. Dit is zichtbaar in de oprichting van bijvoorbeeld het Regionaal Werkbedrijf Flevoland (RWF) die inmiddels de opdracht heeft zich verder te ontwikkelen in de richting van een regionaal arbeidsmarktberaad. Tevens is het de opdracht om het regionaal werkcentrum in te richten. Hoewel deze processen nog in ontwikkeling zijn, is de kans groot dat ook de financiering van een aantal activiteiten die we uitvoeren vanuit de regio gefinancierd zullen worden. Voor Concern voor Werk is het van groot belang om aangesloten te blijven bij deze regionale ontwikkelingen.

Productiebedrijf

Het jaar 2023 was een turbulent jaar binnen de sector. Er is gestreden voor betere arbeidsvoorwaarden met als resultaat een cao-akkoord voor cao's SW en Aan de slag. De financiering van de extra kosten met betrekking tot de cao Aan de slag is echter wel een uitdaging. Er komt (vooralsnog) geen structurele bijdrage vanuit het Rijk en dat betekent dat we zelf moeten kijken hoe deze extra kosten te compenseren. In 2023 werd ook het rapport Berenschot, over de toekomst van de sociaal ontwikkelbedrijven, aan de Tweede Kamer overhandigd. De conclusie in dit rapport liegt er niet om: als er niets gebeurt, kalft de sociale infrastructuur verder af. Daar waar wij vinden dat we juist aan de lat staan om ervoor te zorgen dat iedereen een plek krijgt in de arbeidsmarkt, staat dus onder druk. Dit is de context waarin we opereren nu, maar ook zeker in de komende jaren.

Trots kijken we dan ook terug op een mooi jaar voor het productiebedrijf van Concern voor Werk. Overall is het op de verschillende afdelingen zeer goed verlopen. Het resultaat laat dat ook zien! Maar met eerder genoemde uitdagingen in het achterhoofd, vraagt het ook dat we goed kijken naar waar de ruimte is. Innoveren en verbeteren zijn dan ook essentieel. Het vierde kwartaal is dan ook mede gebruikt om na te denken over het primaire doel per afdeling en hoe de strategische doelstellingen in 2024, met alle uitdagingen van dien, vorm te geven.

Managementoverleg

Na de kick-off in het derde kwartaal hebben we in het vierde kwartaal een themasessie over vertrouwen gehad. Met en van elkaar leren kan alleen als het ook veilig genoeg is om dat te doen. Vertrouwen is, naast een kernwaarde, ook een voorwaarde om succesvol te kunnen samenwerken. De tweede bijeenkomst leverde mooie persoonlijke inzichten op. We sloten af met een escaperoom. Natuurlijk is het belangrijk om ook plezier met elkaar te hebben, maar het was een perfecte manier om te illustreren dat vertrouwen essentieel is om samen te werken. Op deze manier structureel werken aan het met én van elkaar leren bevalt goed en wordt doorgezet in 2024.

Montapak

Met meerdere klanten hebben we de dienstverlening over 2023 geëvalueerd. Over het algemeen is men daarover tevreden. Maar er is ook een aantal verbeterpunten. Hier gaan we in 2024 mee aan de slag. De focus op nieuwe opdrachten heeft zich voorzichtig uitbetaald in het derde en vierde kwartaal. Er zijn nieuwe werkzaamheden binnengehaald en bestaande uitgebreid. Alle nieuwe werkzaamheden zijn passend voor onze medewerkers en zijn een mooie aanvulling op onze portfolio. Er is ook afscheid genomen van een aantal klanten. Dit vanuit de overtuiging dat we zoeken naar klanten die met ons een partnership aan willen gaan en qua normen en waarden passen bij onze identiteit. De bestaande vacatures voor meewerkend leidinggevenden voor onze locatie in Lelystad zijn ingevuld vanaf het vierde kwartaal.

In tegenstelling tot de voorgaande jaren is de omzetdoelstelling niet gehaald. Wegvallen van werkzaamheden is hiervan een belangrijke oorzaak geweest.

Naast de reguliere productieactiviteiten hebben we invulling gegeven aan het "werkfit" maken van de deelnemers van Werkbedrijf Lelystad, WerkCorporatie/gemeente Noordoostpolder, gemeente Urk en UWV. Daarnaast heeft de afdeling een belangrijke bijdrage geleverd aan het intensief begeleiden van groepen deelnemers, gedurende twaalf weken, op het ontwikkelen van de basis werknemersvaardigheden. Alle deelnemers hebben na het afronden van het traject een baan gevonden bij reguliere werkgevers of een andere belangrijke stap in hun re-integratie gezet.

De opdracht voor Montapak is geformuleerd en de eerste stappen in het optimaliseren van de interne processen zijn genomen. Het gehouden medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) (locatie Emmeloord) heeft geleid tot een aantal verbetermaatregelen op het gebied van "werkgekluk". Hier wordt verder invulling aangegeven in 2024.

Helaas heeft de afdeling ook te maken met een hoog ziekteverzuim. Gelukkig is het verzuim wel lager dan het meerjarig gemiddelde. In samenwerking met een verbeterteam zal gekeken worden om het ziekteverzuim nog verder te verlagen.

Houtafdeling

In tegenstelling tot voorgaande jaren heeft de Houtafdeling niet volledig geproduceerd. De gemaakte afspraken en de ingezette productiecapaciteit waren niet in balans. Diverse medewerkers zijn ingezet op andere activiteiten. Hierdoor is de omzet fors achtergebleven ten opzichte van de begroting, maar hebben we de toegevoegde waarde enigszins op peil gehouden. Ook hier heeft de focus op nieuwe opdrachten wel resultaat gehad. Zo hebben we bijvoorbeeld nieuw werk kunnen uitvoeren voor lokale ondernemers. Voor 2024 onderzoeken we op welke wijze we de balans in de werkplanning kunnen krijgen en houden.

Detachering trajecten

In het vierde kwartaal hebben we de ontstane vacature van trajectmanager kunnen invullen. Het team is hiermee weer compleet. Voor de gemeente Urk, de WerkCorporatie en het UWV zijn er re-integratietrajecten uitgevoerd. Het professionaliseren van het werkgeverspunt Urk Werkt en het uitvoeren van inburgeringstrajecten zijn waardevol en een mooie aanvulling en uitdaging voor onze trajectmanagers. Daarnaast is ook het uitvoeren van loonwaardemetingen een vaste activiteit geworden. In samenwerking met de WerkCorporatie is het project "Gewoon Doen" ontwikkeld. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt gaan in dit project, in een carrousel van werkzaamheden, aan de slag met de algemene werknemersvaardigheden en persoonlijke groei. In 2023 is één project succesvol afgerond en is een tweede groep gestart. Met de belangrijkste klanten zijn evaluatiegesprekken gevoerd waarin alle geboden diensten zijn besproken op uitvoering en effectiviteit. Op basis hiervan zijn nieuwe afspraken gemaakt voor het komende jaar om ook dan weer naar tevredenheid re-integratiediensten uit te voeren. In samenwerking met HR is invulling gegeven aan het professionaliseren van de "mensontwikkeltrajecten". Onder begeleiding van Lean Green Belt zijn diverse verbeteringen uitgevoerd.

Schoonmaak

Het laatste kwartaal stond bij Schoonmaakservice Flevoland (SSF) centraal voor het afronden van de jaarwerkzaamheden. Openstaande werkzaamheden, zoals vloeronderhoud of geplande regiewerkzaamheden, werden afgerond. In de herfst- en kerstvakantie zijn de vloeronderhoud-werkzaamheden opgepakt door onze eigen medewerkers. Eind van het jaar is er door SSF een tapijtmachine aangeschaft waardoor we onze klanten nog beter kunnen bedienen. Het jaar is afgesloten met een kerstdiner met alle (aanwezige) medewerkers bij elkaar. In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de "customer journey". De uitkomsten van dit onderzoek krijgen zijn beslag in 2024.

Groen

Het vierde kwartaal van Groen is voor een deel erg nat geweest. Om die reden is het grasmaaien eerder gestopt dan gebruikelijk. Veel andere activiteiten zijn wel doorgegaan. Vooral het bladruimen en het snoeiwerk heeft de laatste maanden veel aandacht gekregen. De gemeente Noordoostpolder heeft de opdracht verstrekt om het prestatiecontract voor zes jaar uit te kunnen voeren. Dit geeft voor lange tijd duidelijkheid. Voor de gemeente Lelystad is een opdracht voor plantwerk uitgevoerd wat ook in het eerste kwartaal van 2024 nog doorloopt. De prijswijzigingen en offertes voor 2024 zijn weer gemaakt. De projecten zijn financieel afgerond. Zoals het nu lijkt heeft de afdeling Groen 2023 afgesloten met een mooi positief resultaat.

Kwekerij

De Kwekerij heeft de stijgende omzetlijn sinds 2022 succesvol doorgezet. De omzet is wederom met >10% gestegen en ook het resultaat is weer gegroeid. Vanwege de in 2023 hoge vastgelegde gasprijzen en ernstige langdurige technische storingen heeft de WKK niet het gewenste resultaat laten zien.

Ontwikkeling en training staat hoog in het vaandel op de Kwekerij. Veel medewerkers hebben dit jaar ontwikkelsessies en trainingen gevolgd op het vlak van techniek, veiligheid en algemene werknemersvaardigheden.

Met de klanten van de Kwekerij wordt goed contact onderhouden. Vanuit de gedachte van partnership worden aan de start van de samenwerking de klantwensen opgehaald en hier invulling aan gegeven.

Feedback wordt over en weer direct gegeven. Bij één grote klant is de omzet gehalveerd (door marktomstandigheden). Deze stagnatie is gelukkig gecompenseerd door één nieuwe klant (relatief groot met potentie) en meerdere kleinere klanten.

De samenwerking met KWS heeft zich verder verdiept. Medio 2024 wordt de samenwerking opnieuw voor een aantal jaren contractueel vastgelegd. Een feestelijk moment dat we niet zo maar voorbij laten gaan.

Het huisvervoerbedrijf Polder Expres is ook een overeenkomst aangegaan om haar wagenpark op het terrein van Concern voor Werk te kunnen parkeren. Vergunningen om de parkeerruimte te vergroten worden (nog) niet makkelijk afgegeven.

Qua werkhoeveelheid loopt de Kwekerij tegen haar grenzen aan. Zowel intern bij Concern voor Werk als extern worden hiervoor naar oplossingsmogelijkheden gezocht.

Lean

Binnen Concern voor Werk is een aantal medewerkers opgeleid tot "Lean: Green, Yellow en Black Belt". Deze professionals zijn naast hun eigen werkzaamheden bezig met het realiseren van verbeteringen. Afgelopen jaar hebben we veel aandacht besteed aan het proces van de verbetering. Het realiseren van elke verbeterproject valt uiteen in een vijftal fasen, te weten:

- Definieer het probleem;
- Verzamel feiten en meet;
- Analyseer de verzamelde data;
- Realiseer een verbetering en meet de verbetering;
- Bestendig de verbetering.

De afgelopen periode zijn bij deze groep professionals de ervaringen geëvalueerd en de behoeften geïnventariseerd. Het bestendigen (borgen) van de verbetering vraagt meer aandacht. Om die reden wordt regie en sturing op de verbetertrajecten in een programma vormgegeven. De drie strategische doelstellingen kunnen op deze wijze nog beter worden gevolgd.

Personeel

Ontwikkeling personeelsbestand in aantallen

	2023	2022
Wsw		
instroom	2	0
uitstroom	29	27
stand 31-12	423	450
Begeleid Werken		
instroom	2	2
uitstroom	0	2
stand 31-12	30	28
Ambtenaren		
instroom	0	0
uitstroom	2	0
stand 31-12	4	6
Sociaal Werk		
instroom	21	18
uitstroom	18	15
stand 31-12	103	100
Lavora bv		
instroom	8	3
uitstroom	5	14
stand 31-12	19	16
Reaflex bv		
instroom	24	30
uitstroom	4	14
stand 31-12	135	115
Schoonmaakservice Flevoland bv		
instroom	22	27
uitstroom	26	19
stand 31-12	91	95

Personeel en Organisatie

Lekker werken!

Concern voor Werk vindt het haar verantwoordelijkheid om iedereen een prettige, veilige en fijne werkplek te bieden. Hier werken we iedere dag aan en vanuit de afdeling P&O hebben we ons afgelopen jaar extra gericht op:

- Ontwikkelen training over onze nieuwe kernwaarden;
- Nieuwe regeling omgangsvormen en opstellen uitrolprogramma;
- Medewerkersreis in beeld voor onze dochtermaatschappij Schoonmaakservice Flevoland;
- Meten van werkplezier;
- Opzetten van de Concern voor Werk Academie.

Ontwikkelingen op cao-gebied

In 2023 zien we een grote ontwikkeling op cao-gebied. Binnen alle cao's zijn de lonen belangrijk gestegen. Voor de cao Sociale werkvoorziening (SW) en de cao Aan de slag is er eind 2023 een definitief akkoord bereikt. De medewerkers die vallen onder deze cao's krijgen onder andere een hogere reiskostenvergoeding en meer salaris. Een belangrijke en nodige stap vanwege de inflatie en stijgende kosten.

Reclassering

Concern voor Werk en Reclassering Nederland hebben een intensieve samenwerking met elkaar. In 2023 hebben we de volgende plaatsingen gerealiseerd:

- In de Kwekerij te Emmeloord waren dat 10 plaatsingen, met een totaal van 577 uur;
- Op de productieafdeling te Lelystad waren dat 37 plaatsingen, met een totaal van 1537 uur.

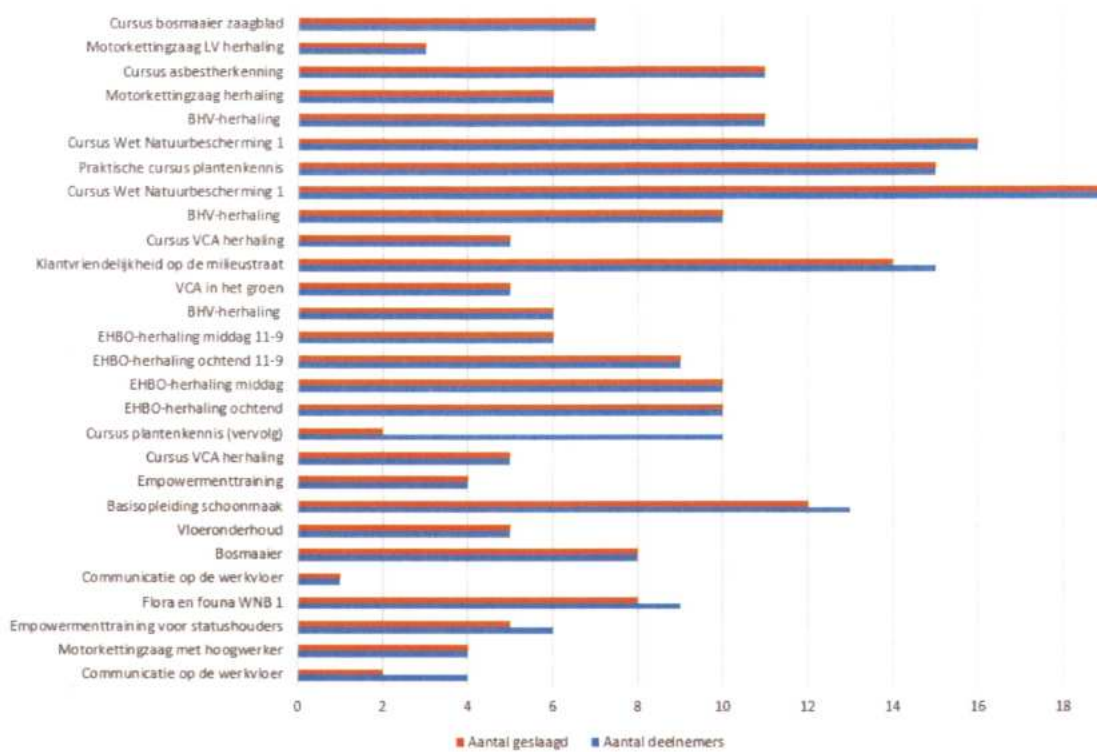
Verzuim

In het eerste half jaar komt het verzuimcijfer lager uit dan het jaar 2022. Het is een licht dalende trend. We ronden het jaar af met een gemiddeld verzuimpercentage van 12,8%. Samen met onze arbodienst maken we per afdeling een blauwdruk van de huidige situatie, zoomen in en kijken wat er per afdeling nodig is om de dalende trend verder door te kunnen zetten. De ambitie is om onder de 10% verzuim uit te komen.

Opleiding en ontwikkeling

Leren doe je iedere dag! Toch willen we meer aandacht voor persoonlijke groei en werkgeuk. De Concern voor Werk Academie is er voor al onze medewerkers. Het trainingsaanbod is divers en voor alle niveaus. Het dient leuk, leerzaam en van toegevoegde waarde te zijn, zodat onze medewerkers intrinsiek gemotiveerd zijn om deel te nemen. We geven vrijblijvende trainingen en workshops en hebben ook een verplicht aanbod als het gaat om (bijvoorbeeld) onze kernwaarden, sociale omgangsvormen, of leiderschapontwikkeling. Binnen de Academie organiseren we naast een open aanbod ook verplichte vaktrainingen. Het aanbod in de academie wordt ieder jaar vastgesteld. In 2023 hebben we de volgende trainingen gegeven.

Resultaat opleiding 2023

Jubilea

In 2023 hebben we weer een aantal mooie mijlpalen kunnen vieren met elkaar. We hebben de volgende jubilea gevierd:

- 12.5 jaar: 46
- 25 jaar: 13
- 40 jaar: 9

Kwaliteit, Arbo en Milieu

Halverwege 2023 heeft de KAM-coördinator onze organisatie verlaten, waardoor er een achterstand is ontstaan in de werkzaamheden. Per 1 september is er een nieuwe KAM-coördinator aangenomen, die direct is begonnen met het inhalen en organiseren van de werkzaamheden.

Kwaliteit

In 2023 zijn Concern voor Werk en Schoonmaakservice Flevoland opnieuw gecertificeerd (ISO-9001), alsook de Groenvoorziening (BRL-Groenkeur) en de VCA**.

In totaal zijn er vijf incidenten geregistreerd door KAM. Alle klachten zijn in behandeling genomen, besproken met de betrokkenen en naar tevredenheid afgehandeld. Wij hebben in 2023 geen AVG-verzoeken ontvangen en er zijn tevens geen datalekken geconstateerd.

Er is eind 2023 een start gemaakt met het overzetten van het documentbeheersysteem Manual Master naar Sharepoint, waarvan de verwachting is dat het eind tweede kwartaal van 2024 operationeel zal zijn.

Arbo

Over heel 2023 zijn er 29 ongevallen geregistreerd. Een aantal ongevallen heeft geleid tot verzuim van enkele dagen tot langere periodes. Er zijn geen incidenten geweest die hebben geleid tot blijvend letsel. Daarom is er tot op heden geen aanleiding geweest een melding te doen bij de Nederlandse Arbeidsinspectie.

Daarnaast zijn er over heel 2023 slechts zeven bijna-ongevallen gemeld.

Milieu/MVO

De verwachting is dat de certificering voor ISO-14001 in de loop van 2024 gerealiseerd zal worden. De voorbereiding hiervoor is in volle gang en op schema.

Risicoparagraaf

Voor Concern voor Werk NV onderkennen we de volgende risico's:

- Het dalend aantal Wsw-dienstverbanden maakt het noodzakelijk om reguliere medewerkers in te zetten teneinde de taakstellende begroting te realiseren. Dit kostprijsverhogende effect dient minimaal binnen de kaders van de meerjarenraming geëffectueerd te worden. De huidige krapte op de arbeidsmarkt speelt hierin uiteraard ook een rol.
- De samenwerking met Werkbedrijf Lelystad en WerkCorporatie Noordoostpolder is een belangrijke basis voor de continuïteit van Concern voor Werk. Eventuele wijzigingen van de gemaakte afspraken hierover kunnen vergaande consequenties hebben.
- Naast de Participatiewet hebben ook veranderingen binnen vigerende wetgeving invloed op de bedrijfsvoering. Hierbij valt onder andere te denken aan wetgeving met betrekking tot regelgeving op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld WAB, WAS en Waadi).
- Veranderingen binnen de arbeidsmarkt op basis van gewijzigde Europese wetgeving kunnen leiden tot kostenverhogingen.
- Voorts opereert Concern voor Werk NV op de commerciële markt door producten en diensten aan derden aan te bieden. Hierdoor heeft Concern voor Werk NV te maken met het normale ondernemersrisico, zoals het debiteuren- en voorraadrisko. Concern voor Werk NV is op terreinen afhankelijk van enkele grote afnemers. Daarnaast dient Concern voor Werk voor haar werkzaamheden te kunnen beschikken over voldoende en adequaat toegerust personeel. Ook is onze organisatie bij het genereren van werk onder meer afhankelijk van het al dan niet winnen van openbare aanbestedingen.
- Met het samenstellen van de jaarrekening is (wederom) onderbouwd dat de vennootschap niet belastingplichtig is in het kader van de vennootschapsbelasting (vpb). Hiermee is derhalve ook nog geen rekening gehouden. Ons uitgangspunt hierbij is dat slechts Schoonmaakservice Flevoland BV vpb-plichtig is en dat de overige entiteiten vrijgesteld zullen worden. Bij wetswijzigingen zou dit wellicht aangepast moeten worden.
- De risico's zijn geïnventariseerd en gekwantificeerd. Hierbij is een theoretisch weerstandsvermogen bepaald. De onderbouwing en de conclusies zijn vastgelegd in een door de Raad van Commissarissen goedgekeurde nota. De onderbouwing en de conclusies zullen jaarlijks worden aangepast bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening. Een samenvatting en conclusie is toegevoegd op pagina 18.
- De Warmtekrachtkoppeling (WKK) in Emmeloord voorziet in het opwekken van stroom die deels teruggeleverd wordt aan het lokale netwerk. Om deze WKK in bedrijf te houden wordt gas ingekocht. De ontwikkelingen op de energiemarkt maken een strakke sturing noodzakelijk en vormen een risico met betrekking tot het rendement.
- De hoge inflatie en de stijging van de prijzen van grond- en hulpstoffen kunnen het bedrijfsresultaat onder druk zetten indien de verkoopprijzen niet in alle gevallen doorberekend kunnen worden. Tevens is dit van invloed op de loonontwikkeling.
- Vanuit de aandeelhoudende gemeenten wordt duidelijk dat er met ingang van 2026 sprake is van een forse korting op de financiële middelen die de gemeenten tot hun beschikking hebben. De vraag is op welke manier dit Concern voor Werk gaat raken.

Deze jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling. Conform artikel 21 van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep zullen, indien het eigen vermogen ontoereikend is, De deelnemende gemeenten een eventueel exploitatietekort afdekken. De continuïteit is niet in het geding.

Regelmatig vindt er overleg plaats met de aandeelhouder, de Raad van Commissarissen en de directie om bovenstaande risico's te bespreken en beheersbaar te houden. Waar nodig wordt adequaat bijgestuurd. Tevens is er een uitgebreide risicoanalyse aanwezig. In 2022 is een frauderisicoanalyse opgesteld en aangeboden aan de Raad van Commissarissen. Deze frauderisicoanalyse zal minimaal eenmaal per jaar worden geactualiseerd en worden besproken met de Raad van Commissarissen.

De belangrijkste frauderisico's zijn het onrechtmatig toe-eigenen van bedrijfseigendommen, onderliggende afspraken maken met klanten en/of leveranciers. Met interne beheersmaatregelen worden de risico's gemonitord om deze zoveel als mogelijk te vermijden.

De fraudegevoeligheid ligt op een zeer acceptabel niveau.

Beschikbare weerstandscapaciteit Concern voor Werk

De vermogensposten van Concern voor Werk ultimo 2023 zijn onderstaand opgenomen.

	Saldo 31-12-2023 * € 1.000
Aandelenkapitaal	2.250
Overige reserves	4.706
Resultaat 2023	542
Totaal	7.498

Samenvatting en conclusie notitie weerstandsvermogen

De solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totaal vermogen) per 31 december 2023 bedraagt 49,6% (te weten € 7.498.000 / € 15.130.000).

Een absoluut harde norm voor de solvabiliteit is niet te geven. Voor commerciële bedrijven wordt veelal een solvabiliteit gevraagd door stakeholders, met name banken, van tussen de 25 en 35%, mede afhankelijk van de branche waarin de onderneming actief is. Uit diverse benchmarks blijkt dat de gemiddelde solvabiliteit in de SW-sector tussen de 25% en 35% ligt. Uitgaande van 27%, zoals gehanteerd bij de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep, betekent dit een bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit van € 4.085.000.

Duidelijk is in ieder geval dat een norm niet een absoluut bedrag, maar 'relatief' moet zijn, dat wil zeggen gerelateerd aan de actuele financiële omvang van Concern voor Werk nv en aard en de omvang van de (bedrijfs)activiteiten. Daarbij moet ook nog worden betrokken de afhankelijke relatie met de subsidiegever en de onzekerheid over de toekomst van de Wsw. Voeg daarbij dat de flexibiliteit van Concern voor Werk nv beperkt is omdat een groot gedeelte van de kosten (bijv. loonkosten Wsw) een vast karakter heeft.

Concern voor Werk nv is uiteraard afhankelijk van de bereidheid van de aandeelhouder en de gemeenten om ons te financieren. Concern voor Werk nv wil de bedrijfsrisico's uit het eigen vermogen kunnen dekking, met inbegrip van risico's rondom innovatie en verduurzaming, maar structurele beleidswijzigingen met majeure impact op de financiering van de NV kunnen per definitie niet duurzaam vanuit weerstandsvermogen worden gedragen.

Jaarrekening 2023

1. GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

na resultaatbestemming

(x € 1.000)

ACTIVA

	Ref.	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa			
Materiële vaste activa	I.1	<u>5.783</u>	<u>5.874</u>
Vlottende activa			
Vorraden	II.1	289	398
Vorderingen	II.2	1.958	2.502
Vordering op participanten	II.3	4.251	4.419
Overlopende activa	II.4	601	570
Liquide middelen	II.5	<u>2.248</u>	<u>1.037</u>
Totaal		<u>9.347</u>	<u>8.926</u>
Totaal generaal		<u>15.130</u>	<u>14.800</u>

PASSIVA

Groepsvermogen			
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal	III.1	2.250	2.250
Overige reserves	III.2	<u>5.248</u>	<u>4.706</u>
Totaal		<u>7.498</u>	<u>6.956</u>
Langlopende schulden	IV		
Lening o.g.		<u>1.400</u>	<u>1.800</u>
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	V.1	1.213	1.430
Belasting en premies sociale verzekeringen	V.2	1.329	1.152
Pensioenpremies	V.3	465	159
Overige schulden	V.4	962	842
Overlopende passiva	V.5	<u>2.263</u>	<u>2.461</u>
Totaal		<u>6.232</u>	<u>6.044</u>
Totaal generaal		<u>15.130</u>	<u>14.800</u>

2. GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

(x € 1.000)

	Ref.	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten			
Netto-omzet	VI.1	17.328	17.132
Subsidies	VI.2	17.523	16.635
Bijdrage GR	VI.3	621	650
Overige bedrijfsopbrengsten	VI.4	<u>79</u>	<u>72</u>
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>35.551</u>	<u>34.489</u>
Bedrijfslasten			
Kosten van grond- en hulpstoffen	VII.1	1.266	1.794
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	VII.2	2.503	2.366
Lonen en salarissen	VII.3	7.991	7.517
Sociale lasten en pensioenen	VII.4	3.172	2.452
Doorbelaste loonkosten door GR	VII.5	14.230	13.835
Overige personele kosten	VII.6	951	970
Afschrijvingen	VII.7	840	851
Overige bedrijfskosten	VII.8	<u>3.971</u>	<u>3.205</u>
Som der bedrijfslasten		<u>34.924</u>	<u>32.990</u>
Bedrijfsresultaat		<u>627</u>	<u>1.499</u>
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	VIII	9	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	VIII	<u>94</u>	<u>113</u>
		<u>85</u>	<u>113</u>
Resultaat voor belasting		<u>542</u>	<u>1.386</u>
Belastingen		<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaat na belastingen		<u>542</u>	<u>1.386</u>

3. GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Omschrijving	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	627	1.499
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	840	851
Mutatie operationele vorderingen	681	2.195-
Mutatie voorraden	109	67-
Mutatie operationele schulden	188	1.508
	<u>978</u>	<u>754-</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.445	1.596
	<u>2.445</u>	<u>1.596</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.445	1.596
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen materiële vaste activa	761-	837-
Desinvesteringen materiële vaste activa	<u>12</u>	<u>7</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	749-	830-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangen/betaalde interest	85-	113-
Aflossingen van langlopende schulden	<u>400-</u>	<u>400-</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	485-	513-
Nettokasstroom in 2023	<u>1.211</u>	<u>253</u>
Geldmiddelen per 31 december 2022	1.037	
Balansmutatie geldmiddelen in 2023	<u>1.211</u>	
Geldmiddelen per 31 december 2023	<u>2.248</u>	

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

4. ALGEMEEN

Naam van de vennootschap en de statutaire zetel

De naam van de vennootschap is Concern voor Werk NV en heeft haar statutaire zetel in Emmeloord.

Juridische vorm

Het betreft een naamloze vennootschap. Algemeen directeur is de heer A.M. Post.
De Raad van Commissarissen bestaat uit 5 personen.

Datum van oprichting en duur

De vennootschap is per 23 mei 2001 opgericht voor onbepaalde duur.

Statutaire doelstelling

De vennootschap heeft ten doel: verrichten van activiteiten in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening en het initiëren, creëren, organiseren en uitvoeren van werk en het bevorderen van de arbeidsmarkt voor met name diegene die in de toetreding tot de arbeidsmarkt worden belemmerd.

Handelsregister

De vennootschap is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Flevoland te Lelystad onder nummer 39075070.

Groepsverhoudingen

Concern voor Werk NV staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen

Geconsolideerde maatschappijen:

<u>Naam</u>	<u>Statutaire zetel</u>	<u>Aandeel in geplaatst kapitaal</u>
Lavora BV	Emmeloord	€ 18.000
Caskon BV	Emmeloord	€ 18.000
Schoonmaakservice Flevoland BV	Lelystad	€ 1
Reaflex BV	Lelystad	€ 1

Verbonden partijen

Er zijn geen transacties tussen groepsmaatschappijen die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan.

Valuta

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in Euro's.

5. ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De toelichting op de geconsolideerde jaarrekening geldt, voorzover van toepassing, tevens voor de vennootschappelijke jaarrekening.

Er hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de grondslagen ten opzichte van voorgaand jaar.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de „Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen“.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

Conform artikel 21 van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep zullen, indien het eigen vermogen ontoereikend is, de deelnemende gemeenten een eventueel exploitatietekort afdekken.

GRONDSLAGEN VOOR DE CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde jaarrekening van 2023 zijn de volgende vennootschappen begrepen:

Lavora BV te Emmeloord zijnde een 100% deelneming.

CasKon BV te Emmeloord zijnde een 100% deelneming.

Reaflex BV te Lelystad zijnde een 100% deelneming

Schoonmaakservice Flevoland BV te Lelystad zijnde een 100% deelneming.

In de geconsolideerde jaarrekening van Concern voor Werk N.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Concern voor Werk N.V.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen en wordt er afgeschreven conform de vastgestelde termijn.

Ten behoeve van de toepassing van de componentenmethode wordt een onderscheid gemaakt tussen periodiek onderhoud dat een (jaarlijks) terugkerend karakter heeft en groot onderhoud dat onder meer levensduur verlenging tot doel heeft. Alleen voor groot onderhoud wordt de componentenmethode toegepast.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen inkoopprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Het onderhanden werk, de voorraden gereed product en agrarische voorraad worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, en een opslag voor indirecte fabricagekosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Op de voorraadwaarde wordt, indien noodzakelijk, een voorziening voor incourantheid in mindering gebracht.

Deze voorziening is bepaald conform de statische methode. Hierin dient rekening gehouden te worden met een inschattingonzekerheid. Deze is niet materieel.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordelingen van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit:

- Aandelenkapitaal.
- Overige reserve

De overige reserve is ontstaan uit resultaten van afgelopen boekjaren.

Voorzieningen

Tenzij anders vermeld worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

De vennootschap heeft een pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten verzekeringsmaatschappijen.

De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de „verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering”.

In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan.

Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties.

Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de vennootschap beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt zullen toekomen aan de vennootschap, en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2023 waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie en de verwachte indexatie pensioen Sociaal Werk..

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden worden schulden verstaan met een looptijd langer dan 12 maanden.

Opgenomen leningen en schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de gearmordiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Netto-omzet

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper.

De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Subsidies

De Wsw-subsidie komt ten goede aan de GR en wordt beschikbaar gesteld aan de NV voor de bekostiging van de loonkosten van de Wsw-medewerkers. De GR verantwoordt deze subsidie aan de deelnemende gemeenten.

Daarnaast ontvangt de vennootschap overige loonkostensubsidies.

Bijdrage GR

De plaatsingsbijdrage betreft de vergoeding van de GR aan de NV voor de uitvoering van de Wsw activiteiten in de NV. Hoogte en omvang van de plaatsingsbijdrage zijn vastgelegd in de jaarovereenkomst tussen de GR en de NV.

Overige bedrijfsopbrengsten

Hieronder zijn o.a. de opbrengsten opgenomen van de inzet van eigen personeel bij derden en het voeren van de administratie voor derden en eventuele boekwinsten bij verkoop activa.

Lonen en salarissen

Hieronder wordt verstaan het brutobedrag van de uitbetaalde lonen, de aftrek van de kortingen WVA en de ter zake van de werknemersverzekering verschuldigde werkgeverslasten, zoals ZVW, WW en WHK, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorzieningen.

Afschrijvingen

Hieronder wordt verstaan de kosten van afschrijvingen op vaste activa. De afschrijvingskosten worden berekend naar hetgeen in de toelichting vermeld staat onder vaste activa.

Huur

Hieronder wordt verstaan de te betalen huurkosten van onroerende en roerende goederen die de NV van derden huurt.

Overige bedrijfskosten

De overige kosten worden berekend op basis van historische kosten.

Belastingen

Concern voor Werk NV is met ingang van 2016 in principe onderworpen aan de heffingen van de Wet op Vennootschapsbelasting. Jaarlijks wordt een analyse gemaakt of de volledige vrijstelling voor vennootschapsbelasting kan worden toegepast. Hieruit kan worden opgemaakt dat Concern voor Werk NV, met uitzondering van de 100%-deelneming Schoonmaakservice Flevoland BV, geen vennootschapsbelasting behoeft af te dragen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten.

De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen.

Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract worden gepresenteerd als aflossingen van schulden voor het aflossingsbestanddeel en als betaalde interest voor het interestbestanddeel.

6. TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(x € 1.000)

I VASTE ACTIVA

I.1 Materiële vaste activa

Het verloop van deze posten is als volgt:

	Gebouwen en terrein	Machines en installaties	Ov. vaste bedrijfs- middelen	Totaal 2023
Aanschafwaarde per 1 januari	5.029	5.524	3.668	14.221
Afschrijving begin per 1 januari	1.687-	3.690-	2.970-	8.347-
Boekwaarde per 1 januari	3.342	1.834	698	5.874
Investerings	-	500	261	761
Desinvesteringen	-	523-	200-	723-
Afschrijving desinvestering	-	512	199	711
Afschrijving	131-	487-	222-	840-
	131-	2	38	91-
Aanschafwaarde per 31 december	5.029	5.501	3.729	14.259
Afschrijving per 31 december	1.818-	3.665-	2.993-	8.476-
Boekwaarde per 31 december	3.211	1.836	736	5.783
<u>Afschrijvingsperioden in jaren:</u>				
Gebouwen	5	tot	20	
Installaties	3	tot	10	
Machines	3	tot	10	
Automatisering	2	tot	5	
Inventarissen	3	tot	10	
Vervoermiddelen	2	tot	10	

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
II VLOTTENDE ACTIVA		
II.1 Voorraden		
Grond- en hulpstoffen:		
- grondstoffen/basisartikelen	63	167
Onderhanden werk:		
- kwekerij	240	262
Voorziening incurant	14-	31-
Totaal voorraden	<u>289</u>	<u>398</u>
II.2 Vorderingen		
Debiteuren	2.108	2.721
Voorziening dubieuze debiteuren	150-	219-
	<u>1.958</u>	<u>2.502</u>
II.3 Vorderingen van participanten		
Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep	<u>4.251</u>	<u>4.419</u>
II.4 Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	35	36
Te ontvangen opbrengsten	566	534
	<u>601</u>	<u>570</u>
De vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.		
II. 5 Liquide middelen		
Bank	2.246	1.034
Kas	2	3
	<u>2.248</u>	<u>1.037</u>
III GROEPSVERMOGEN		
III.1 Geplaatst en gestort aandelenkapitaal		
Gewone aandelen nominaal	<u>2.250</u>	<u>2.250</u>
Het maatschappelijk kapitaal van de onderneming bedroeg per 31 december 2023 € 2.250.000 verdeeld in 22.500 gewone aandelen, elk € 100 nominaal en is geheel geplaatst en volgestort.		
III.2 Overige reserves		
Beginsaldo	4.706	3.320
Resultaat boekjaar	542	1.386
Eindsaldo	<u>5.248</u>	<u>4.706</u>

Bestemming resultaat 2023

Aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld het resultaat ten gunste van de overige reserve te brengen. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Bestemming resultaat 2022

De jaarrekening 2022 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 27 maart 2023. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
IV LANGLOPENDE SCHULDEN		
Lening o.g.		
Saldo per 1 januari	1.800	2.200
Aflossingen	<u>400-</u>	<u>400-</u>
Saldo per 31 december	<u>1.400</u>	<u>1.800</u>

De 100% deelneming CasKon BV heeft in 2008 een lening opgenomen, ter grootte van € 8 miljoen, bij de BNG met een looptijd van 20 jaar en een rentepercentage van 4,6%. De aflossing voor het komende boekjaar is verantwoord onder de overlopende passiva. De Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep heeft jegens de BNG een borg gesteld ter grootte van de geldlening. De totale schuld van € 1,8 miljoen loopt binnen een periode van vijf jaar af.

V KORTLOPENDE SCHULDEN

V.1 Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Saldo per 31 december	<u>1.213</u>	<u>1.430</u>
-----------------------	--------------	--------------

V.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen

Sociale premies en loonheffing	968	877
BTW	<u>361</u>	<u>275</u>
	<u>1.329</u>	<u>1.152</u>

V.3 Pensioenpremies

	<u>465</u>	<u>159</u>
--	------------	------------

V.4 Overige schulden

Reservering vakantiedagen en vakantiegeld	828	715
Te betalen nettoloon	112	103
Overige schulden	<u>22</u>	<u>24</u>
	<u>962</u>	<u>842</u>

V.5 Overlopende passiva

Nog te betalen kosten	1.379	1.473
Vooruitontvangen opbrengsten	484	588
Aflossing lening komend jaar	<u>400</u>	<u>400</u>
	<u>2.263</u>	<u>2.461</u>

Onder de post "Nog te betalen kosten" is in 2023 een reservering voor indexatie pensioenen Sociaal Werk opgenomen voor € 404.000 en een reservering salarisclaim ad € 385.000.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

1. Het pand aan de Produktieweg te Emmeloord wordt gehuurd van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselmeergroep. Het huurcontract heeft een looptijd voor onbepaalde tijd sinds 1 januari 2006. Het totaal aan huurkosten bedraagt over 2024 € 98.395. Van de Stichting Caritas wordt sinds 1 juli 2018 een pand gehuurd en deze wordt jaarlijks verlengd met 1 jaar. Huurkosten op jaarbasis € 3.000. Het hoofdkantoor te Lelystad wordt gehuurd van de gemeente Lelystad. Huurkosten op jaarbasis € 387.896. Einddatum contract is 31 december 2024. Verder wordt een ruimte, lunchcafe de Groene Sluis, gehuurd voor € 9.080 en loopt af op 30 september 2025. Er wordt een kantoorruimte gehuurd in Atolplaza van de Gemeente Lelystad voor onbepaalde tijd. Huurkosten bedragen op jaarbasis € 7.777. We huren een loods aan Bouwweg 7 in Lelystad voor € 30.000 voor afdeling Groen. Contract loopt af per 1-9-2024. En tot slot een opslagruimte voor Montapak aan Vaartweg 75B voor € 2.400 op jaarbasis.

2. Er bestaan verplichtingen op basis van lease-overeenkomsten. Deze hebben betrekking op:

- 25 bedrijfswagens: de gemiddelde resterende looptijd van de huidige contracten is circa 2 jaar en de kosten tot einde looptijd bedragen € 343.951;
- 13 personenwagens: de gemiddelde resterende looptijd van de huidige contracten is circa 2 jaar en 7 maanden en de kosten tot einde looptijd bedragen € 263.336;

3. Een afdeling van de Kwekerij is met ingang van 1 september 2019 verhuurd aan een klant; dit is verder uitgebreid per september 2021. Er is een nieuw huurcontract opgesteld, waarmee de eerste is komen te vervallen. De verhuur loopt af per 1 mei 2024, maar deze wordt per die datum verlengd tot 31 juli 2028. De verhuuropbrengst bedraagt over 2024 € 1.013.688.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

7. TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

(x € 1.000)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
VI Bedrijfsopbrengsten		
VI.1 Netto-omzet		
Montapak	2.065	2.932
Groen en Dienstverlening	13.245	12.504
Detachering	591	563
Re-integratietrajecten	731	736
Mobiliteit	198	15
Facilitair	498	382
	<u>17.328</u>	<u>17.132</u>

De netto-omzet over 2023 van de rechtspersoon en haar groepsmaatschappijen is ten opzichte van het vorig jaar gestegen met 1,15%.

VI.2 Subsidies		
Rijkssubsidie Wsw (inclusief Begeleid Werken)	14.157	13.536
Verloningsactiviteiten Lavora BV	1.214	1.016
Overige subsidies	2.152	2.083
	<u>17.523</u>	<u>16.635</u>

VI.3 Bijdrage GR		
Plaatsingsbijdrage: 401,94 fte à € 1.546	<u>621</u>	<u>650</u>

VI.4 Overige bedrijfsopbrengsten		
Overige opbrengsten	<u>79</u>	<u>72</u>

VII Bedrijfslasten

VII 1. Kosten van grond- en hulpstoffen	<u>1.266</u>	<u>1.794</u>
--	--------------	--------------

VII 2. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	<u>2.503</u>	<u>2.366</u>
---	--------------	--------------

VII.3 en 4 Lonen en salarissen

Lonen en salarissen	7.991	7.517
Sociale lasten	1.822	1.586
Pensioenpremies	1.350	866
	<u>11.163</u>	<u>9.969</u>

De toename van de lonen en salarissen wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van het aantal medewerkers Beschut Werken en Banenafpraak (CAO aan de Slag binnen Reaflex BV).

VII.5 Doorbelaste loonkosten GR

Lonen Wsw inclusief Begeleid Werken	13.872	13.388
99% loonkosten ambtenaren	358	447
	<u>14.230</u>	<u>13.835</u>

De kosten voor Begeleid Werken bedroegen in 2023 € 286.000 die uit de Rijkssubsidie Wsw werden vergoed. De kosten zijn onder de loonkosten Wsw opgenomen.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Het gemiddeld aantal werknemers bedroeg (in fte):		
Cao Wsw	401,9	424,5
Cao SGO (vh ambtelijk)	4,5	5,8
Cao Sociaal Werk	94,7	93,0
Cao Schoonmaak	50,2	53,7
Cao Aan de Slag	109,7	100,1
Lavora	14,8	14,2

VII.6 Overige personele kosten

Kosten tijdelijk personeel	137	135
Ontvangen ziekengeld	239-	185-
Vervoerskosten	416	408
Arbodiensten	199	147
Vorming en opleiding	134	184
Persoonlijke verstrekkingen	89	77
Werving en selectie	54	24
Bijzondere voorzieningen	117	133
Overige personele kosten	44	47
	<u>951</u>	<u>970</u>

VII.7 Afschrijvingen

Gebouwen	131	127
Machines en installaties	263	343
Tariefmachines	224	193
Kantoorinventaris	85	88
Automatisering	26	26
Vervoermiddelen	111	74
	<u>840</u>	<u>851</u>

VII.8 Overige bedrijfskosten

Huur	607	586
Onderhoud	896	993
Energie	1.159	203
Belastingen en verzekeringen	253	211
Indirecte productiekosten	193	213
Overige bedrijfskosten	863	999
	<u>3.971</u>	<u>3.205</u>

VIII. Financiële baten en lasten

Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	9	
Rentelasten en soortgelijke kosten	94-	113-
	<u>85-</u>	<u>113-</u>

Honorarium accountant

Eshuis

2023

	Accountants	Overig	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	41	5	46
Andere controleopdrachten			0
Adviesdiensten op fiscaal terrein			0
Andere niet-controlediensten			0
Totaal	<u>41</u>	<u>5</u>	<u>46</u>

Eshuis

2022

	Accountants	Overig	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	38	5	43
Andere controleopdrachten			0
Adviesdiensten op fiscaal terrein			0
Andere niet-controlediensten			0
Totaal	<u>38</u>	<u>5</u>	<u>43</u>

8. ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

na voorgestelde resultaatbestemming

(x € 1.000)

ACTIVA

	2023	2022
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.924	1.789
Financiële vaste activa	<u>7.575</u>	<u>7.480</u>
Totaal	<u>9.499</u>	<u>9.269</u>
Viottende activa		
Voorraden	289	398
Vorderingen	1.582	2.080
Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.886	3.020
Vorderingen op participanten	2.195	2.363
Overlopende activa	537	502
Liquide middelen	<u>1.794</u>	<u>482</u>
Totaal	<u>9.284</u>	<u>8.845</u>
Totaal generaal	<u>18.783</u>	<u>18.114</u>

PASSIVA

Eigen vermogen		
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal	2.250	2.250
Overige reserve	<u>5.248</u>	<u>4.706</u>
Totaal	<u>7.498</u>	<u>6.956</u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.136	1.359
Schulden aan groepsmaatschappijen	6.465	6.395
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.595	1.147
Overige schulden	372	335
Overlopende passiva	<u>1.716</u>	<u>1.922</u>
Totaal	<u>11.284</u>	<u>11.157</u>
Totaal generaal	<u>18.783</u>	<u>18.114</u>

9. ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

(x € 1.000)

	2023	2022
Bedrijfsopbrengsten		
Netto-omzet	14.282	14.394
Subsidies	16.432	15.725
Bijdrage GR	621	650
Overige bedrijfsopbrengsten	<u>370</u>	<u>338</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>31.705</u>	<u>31.107</u>
Bedrijfslasten		
Kosten van grond- en hulpstoffen	1.171	1.719
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	2.301	2.270
Lonen en salarissen	5.797	5.354
Sociale lasten en pensioenen	1.946	1.445
Doorbelaste loonkosten door GR	14.230	13.835
Overige personele kosten	1.101	1.112
Afschrijvingen	602	529
Overige bedrijfskosten	<u>4.124</u>	<u>3.489</u>
Som der bedrijfslasten	<u>31.272</u>	<u>29.753</u>
Financiële baten en lasten	9	-
Resultaat	442	1.354
Resultaat deelneming	<u>100</u>	<u>32</u>
Resultaat na belastingen	<u>542</u>	<u>1.386</u>

10. TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING 2023

(x € 1.000)

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening.

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten hiervan, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niets anders is vermeld.

Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op zakelijk en financieel beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de netto vermogenswaarde, doch niet lager dan nihil.

Deze netto vermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Concern voor Werk NV.

Deelnemingen met een negatieve netto vermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd.

Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd.

Bij het bepalen van de omvang van de voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen van oninbaarheid.

Financiële vaste activa

Opgenomen zijn de, volgens vermogensmutatiemethode gewaardeerde, 100% deelnemingen in onderstaand bedrijf:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<u>Lavora BV</u>		
Balanswaarde per 1 januari	7.447	7.352
Resultaat boekjaar	111	95
Balanswaarde per 31 december	<u>7.558</u>	<u>7.447</u>
<u>CasKon BV</u>		
Balanswaarde per 1 januari	18	18
Resultaat boekjaar	-	-
Balanswaarde per 31 december	<u>18</u>	<u>18</u>
<u>Reaflex BV *)</u>		
Balanswaarde per 1 januari	15	-
Resultaat boekjaar	15-	15
Balanswaarde per 31 december	<u>0-</u>	<u>15</u>
<u>Schoonmaakservice Flevoland BV</u>		
Balanswaarde per 1 januari	-	-
Resultaat boekjaar	4	78-
Correctie balanswaarde	4-	78
Balanswaarde per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Voor deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde waarvoor geen voorziening is gevormd, bedraagt de winst over 2023 € 4.000 en bedragen de cumulatieve verliezen per balansdatum € 432.000 (2022: € 436.000)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<u>Vorderingen op groepsmaatschappijen</u>		
Rekening-courant CasKon BV	1.625	1.664
Rekening-courant Reaflex BV	17	47
Rekening-courant SSF BV	<u>1.244</u>	<u>1.309</u>
	<u>2.886</u>	<u>3.020</u>
<u>Vorderingen op participanten</u>		
Rekening-courant GR IJsselmeergroep	<u>2.195</u>	<u>2.363</u>
<u>Schulden aan groepsmaatschappijen</u>		
Rekening-courant Lavora BV	<u>6.465</u>	<u>6.395</u>

OVERIGE TOELICHTINGEN

Bezoldiging commissarissen

In 2023 bedroeg de bezoldiging van de Raad van Commissarissen € 18.000 (inclusief werkgeverslasten).

De directie van de vennootschap bestaat uit één persoon, te weten de algemeen directeur, in loondienst van de vennootschap.

De bezoldiging van de directie is niet afzonderlijk opgenomen, omdat dit herleidbaar is naar één natuurlijk persoon.

De bezoldiging van de algemeen directeur overschrijdt niet hetgeen benoemd is in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (norm WNT 2023 is maximaal € 223.000).

Lelystad, 27 maart 2024

A.M. Post
directeur

R. Wilcke
voorzitter Raad van Commissarissen
(remuneratiecommissie)

M. de Leeuw
vice-voorzitter, (auditcommissie)

C.W.J. Okkerse
lid, (portefeuille OR)

A. Brouwer
lid, (auditcommissie)

P. Heegsma
lid, (remuneratiecommissie)

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 30 van de statuten van Concern voor Werk nv. Daarin is bepaald dat:

1. van de vennootschappelijke winst jaarlijks een door de Algemene Vergadering met goedkeuring van de Raad van Commissarissen te bepalen percentage wordt gereserveerd, terwijl daarop voorts in aftrek worden gebracht de niet gedeigde verliessaldi van de voorgaande jaren, alsmede de belastingen die ten laste van de winst geheven zijn of geheven zullen worden;
2. de resterende winst ter vrije beschikking staat van de Algemene Vergadering;
3. de vennootschap aan de aandeelhouder en eventuele andere gerechtigden de voor uitkering vatbare winst slechts kan uitkeren voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.

Bestemming resultaat 2023

Aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld het resultaat ten gunste van de overige reserve te brengen. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Het jaarrapport 2022 is vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 maart 2023.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Nevenvestigingen

Het hoofdkantoor van Concern voor Werk nv is gevestigd aan de Vaartweg 67, 8243 PD Lelystad.

Daarnaast heeft Concern voor Werk nv twee nevenvestigingen in Emmeloord.

Een aan de Produktieweg 5, 8304 AV en een aan de Verlengde Revisieweg 2, 8304 BS.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de aandeelhouder van Concern voor Werk N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Concern voor Werk N.V. te Emmeloord gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Concern voor Werk N.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Concern voor Werk N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

In iedere organisatie heeft het management de mogelijkheid om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Wij besteden om die reden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management bij:

- Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- Schattingen en schattingsprocessen.
- Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.
- De betaalorganisatie.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en geëvalueerd.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria. Hierop zijn controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van de directie, waaronder de waardering van de vaste activa en vorderingen, alsmede de afgrenzing van verplichtingen tussen boekjaren.

Wij hebben de toelichting in de risicoparagraaf in het jaarverslag geëvalueerd en verwijzen naar de desbetreffende passage.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management.

Frauderisico met betrekking tot delen van de opbrengstenverantwoording

Met betrekking tot de volledigheid van de opbrengstenverantwoording onderkennen we een risico ten aanzien van een gedeelte van de opbrengstenverantwoording.

Controlewerkzaamheden en waarnemingen

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor de delen van de opbrengstenverantwoording waar een frauderisico is onderkend. Wij hebben middels aanvullende cijferanalyses voldoende zekerheid over de volledigheid van de opbrengstenverantwoording gekregen. Deze cijferanalyses bestaan onder andere uit vergelijkingen met primaire registraties, onderliggende contracten en overeenkomsten en planningsoverzichten. Ook hebben wij notulen van directievergaderingen gelezen en een detailcontrole verricht op de gerealiseerde opbrengsten.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in de risicoparagraaf in het jaarverslag heeft de directie haar continuïteitsbeoordeling voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en de directie bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met de ontwikkelingen in de branche en onze kennis uit de controle.
- Analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd.
- Inwinnen van inlichtingen bij de directie over haar kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling. Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het management gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, bestaande uit:

- Voorwoord
- Bericht van de raad van commissarissen
- Bericht van de ondernemingsraad
- Het jaarverslag van de directie
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en de omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd.

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Groningen, 27 maart 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA